

01004, м. Київ
вул. Горького, 7 А
тел./факс: 230-72-75,
E-mail: notpalata@ukr.net
р/р № 26003010085291 в АТ «Укресімбанк»
МФО: 322313, Код ЄДРПОУ 38684025

01004 Kiev, Ukraine,
Gorky str., 7 A
tel./ fax: +38 (044) 230-72-75,
E-mail: notpalata@ukr.net
Acc. № 26003010085291 Ukreximank
MFO 322313, Code 38684025

№ 222/5 « 08 » » грудня 20 15 р.

**Голові Комітету з питань
правової політики та
правосуддя
Верховної Ради України**

Князевичу Р.П.

вул. Грушевського, 5
01008, м. Київ

Шановний Руслане Петровичу!

Нотаріальна палата України звертається до Вас з приводу реалізації Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо деяких питань спадкування» (далі - Закон) від 20 жовтня 2014 року № 1709-VII, яким повноваження щодо видачі свідоцтва про право на спадщину передано уповноваженим на це посадовим особам сільських рад (далі - посадові особи) з 1 січня 2016 року.

Варто вказати, що покладання на посадових осіб органів місцевого самоврядування функцій нотаріату не відповідає положенням частини третьої статті 143 Конституції України, за якою органам місцевого самоврядування можуть надаватися законом окремі повноваження органів виконавчої влади.

Слід зазначити, що держава не гарантує професійність та безспірність вчинюваних посадовими особами нотаріальних дій, оскільки питання відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок незаконних дій або недбалості уповноваженої особи органів місцевого самоврядування при вчиненні нотаріальної дії цим Законом не врегульовано.

Також хочемо звернути увагу, що чисельність нотаріусів в Україні (згідно статистичних даних Мін'юсту на кінець 2014 року нотаріальну діяльність здійснювало близько 7000 нотаріусів) є достатньою для забезпечення нотаріальним обслуговуванням населення по всій території країни.

Питання щодо забезпечення нотаріальним обслуговуванням населення у сільській місцевості та віддалених населених пунктах врегульовано наказом Мінюсту від 7 липня 2014 року № 1066/5 «Про забезпечення організації доступності населення до нотаріальних послуг та поліпшення роботи з надання таких послуг», зокрема, шляхом роботи виїзних громадських приймалень з надання безоплатної первинної правової допомоги, проведення навчань з посадовими особами органів місцевого самоврядування із залученням державних та приватних нотаріусів, а також надання таким особам у межах компетенції методичної допомоги.

На сьогодні, до Нотаріальної палати України не надходило жодних звернень щодо проблем, пов'язаних із наданням нотаріусами вчасної та якісної допомоги в сільській місцевості або в населених пунктах, де їх не має.

Як зазначали автори ухваленого Закону його метою є спрощення процедури оформлення спадщини та реєстрації прав громадян на успадковане ними нерухоме майно в селі, а політична інформаційна кампанія сформувала у громадян очікування уже з 1 січня 2016р. безкоштовного оформлення спадщини у сільській місцевості, яка мала місце за часів Радянського Союзу, коли у погосподарських книгах вносились зміни про власника будинку безкоштовно.

Вважаємо за необхідне наголосити на тому, що це не відповідає дійсності.

По - перше, порядок вчинення нотаріальних дій уповноваженими на це посадовими особами органів місцевого самоврядування врегульовано статтями Цивільного кодексу України, спеціальним Законом України «Про нотаріат» та Порядком вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 11 листопада 2011 року № 3306/5.

При оформленні спадкових прав посадові особи зобов'язані будуть дотримуватись вимог чинного законодавства щодо витребування від спадкоємців всіх необхідних документів для видачі свідоцтва про право на спадщину. При цьому, кількість таких документів ніяким чином не зменшиться.

По - друге, при оформленні спадкових прав посадові особи зобов'язані будуть використовувати Єдині та Державні реєстри інформаційної системи Міністерства юстиції України.

За отримання інформації з цих реєстрів та проведення реєстрацій під час видачі свідоцтва про право на спадщину справляється плата у розмірах, встановлених такими нормативно - правовим актами:

1. Державний реєстр обтяжень рухомого майна. Розміри плати за внесення до Державного реєстру обтяжень рухомого майна запису, а також змін і додаткових відомостей до запису та видачу витягів передбачені додатком до постанови КМУ від 05.07.2004 № 830 «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру обтяжень рухомого майна». Так, за внесення до Державного реєстру обтяжень рухомого майна запису, змін і додаткових відомостей до запису справляється плата у розмірі **34 гривні** (з урахуванням податку на додану вартість). За видачу витягу з Державного реєстру обтяжень рухомого майна — **34 гривні** (з урахуванням податку на додану вартість).

2. Єдиний реєстр спеціальних бланків нотаріальних документів. На сьогодні вартість одного бланка складає **6 грн.** Тариф за видачу скороченого витягу з Єдиного реєстру спеціальних бланків нотаріальних документів у розмірі **1 грн. 50 коп.** передбачені п. 1 та п. 2 наказу МЮУ від 18.02.2010 № 334/5 «Про затвердження розміру плати за користування Єдиним реєстром спеціальних бланків нотаріальних документів та внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України».

3. Спадковий реєстр. Плата за роботу у Спадковому реєстрі передбачена п. 3 наказу МЮУ від 07.07.2011 № 1810/5 «Про затвердження Положення про Спадковий реєстр», де встановлено такі тарифи:

- за формування у Спадковому реєстрі одного реєстраційного запису про видачу свідоцтва про право на спадщину або його дублікату з видачею про це відповідного витягу — у розмірі **51 гривні**;

- за проведення перевірки інформації про наявність або відсутність посвідченого заповіту і спадкового договору або заведеної спадкової справи та виданих свідоцтв про право на спадщину з видачею витягу, інформаційної довідки з ДРРП (пошук обтяжень, прав, іпотек тощо), — у розмірі **51 гривні** (при оформленні спадщини потрібно **два витяги — 102 грн.**, а якщо є необхідність проведення пошуків за іншими чи додатковими параметрами, то і більше).

По - третє, право власності на об'єкти нерухомого майна підлягає обов'язковій реєстрації у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, а земельної ділянки, додатково, ще й у Державному земельному кадастрі. Користування такими реєстрами здійснюється на платній основі за рахунок спадкоємців у таких розмірах:

Державний реєстр речових прав на нерухоме майно. Розміри плати за надання витягу з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно передбачені постановою КМУ від 21.11.2012 № 1204 «Про затвердження розміру і порядок використання плати за внесення змін до записів Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та надання інформації із зазначеного реєстру» та становить:

120 грн. -плата за витяг про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно;
85,26 - 121,8 грн.- адміністративний збір за державну реєстрацію права власності.

Плата за внесення і надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно зараховуються до державного бюджету.

Слід звернути увагу, що сплата наведених платежів здійснюється шляхом безготівкового перерахунку на відпорні рахунки через банківські установи, комісія банку за такі платежі складає не менше 50 грн.

Таким чином, орієнтовна вартість оформлення спадкових прав складатиме від 500 грн.

Жоден наведений платіж, який сьогодні сплачується при оформленні спадщини у нотаріусів, не скасовано та не планується скасовувати чи зменшувати, а тому має місце розповсюдження недостовірної інформації щодо безкоштовності оформлення спадщини у сільській місцевості.

Необхідно звернути увагу і на той факт, що відповідно до Закону посадова особа має пройти протягом року стажування у державній нотаріальній конторі або у приватного нотаріуса, завершити навчання по роботі з Єдиними та Державними реєстрами та скласти іспит із спадкового права. На сьогодні, осіб які б відповідали цим вимогам не має, у зв'язку з чим, оформлення спадщини посадовими особами у сільській місцевості з 1 січня 2016 року є неможливим.

Крім того, на нашу думку, віддалені сільські ради не зможуть запровадити роботу посадових осіб з оформлення спадщини ще й через недоцільність (мала кількість жителів та відповідно смертей; відсутність можливостей для фінансування тощо).

Водночас слід зауважити на тому, що своє занепокоєння з приводу прийняття цього Закону у своєму листі від 7 травня 2015 року висловив і Міжнародний союз нотаріату, одним з 86-ти членів якого є Нотаріальна палата України.

За результатами розгляду та обговорення цього питання 17 травня 2015 року на засіданні Генеральної Ради Міжнародного Союзу Нотаріату в Стамбулі (Туреччина) було ухвалено резолюцію, відповідно до якої МСЛН настійно закликає владу України внести зміни до вказаного Закону, з метою забезпечення виключних повноважень нотаріусів щодо оформлення спадкових прав.

Відповідний лист за підписом президента МСЛН пана Даніеля – Седара Сенгора було направлено Президенту України, Прем'єр-Міністру, Голові Верховної Ради України та Міністру юстиції України.

Як зазначено у цьому листі, спадкування є прерогативою нотаріусів. Керівники Європи та Європейського Союзу також йдуть у цьому напрямку. Відповідно до нового Положення про міжнародне спадкування в Європейському Союзі, яке набуло чинності з 17 серпня 2015 року, більшість держав - членів ЄС визначила нотаріуса в якості єдиної компетентної особи з питань міжнародної спадкування.

Шановний Руслане Петровичу! З урахуванням викладеного вище, просимо Вас сприяти вирішенню питання про скасування Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо оформлення спадщини», що дасть змогу захистити бюджет країни від додаткових витрат, забезпечить економічну та правову безпеку громадянам України, таких посадових осіб.

З повагою,

Президент

Н.В. Васирина